



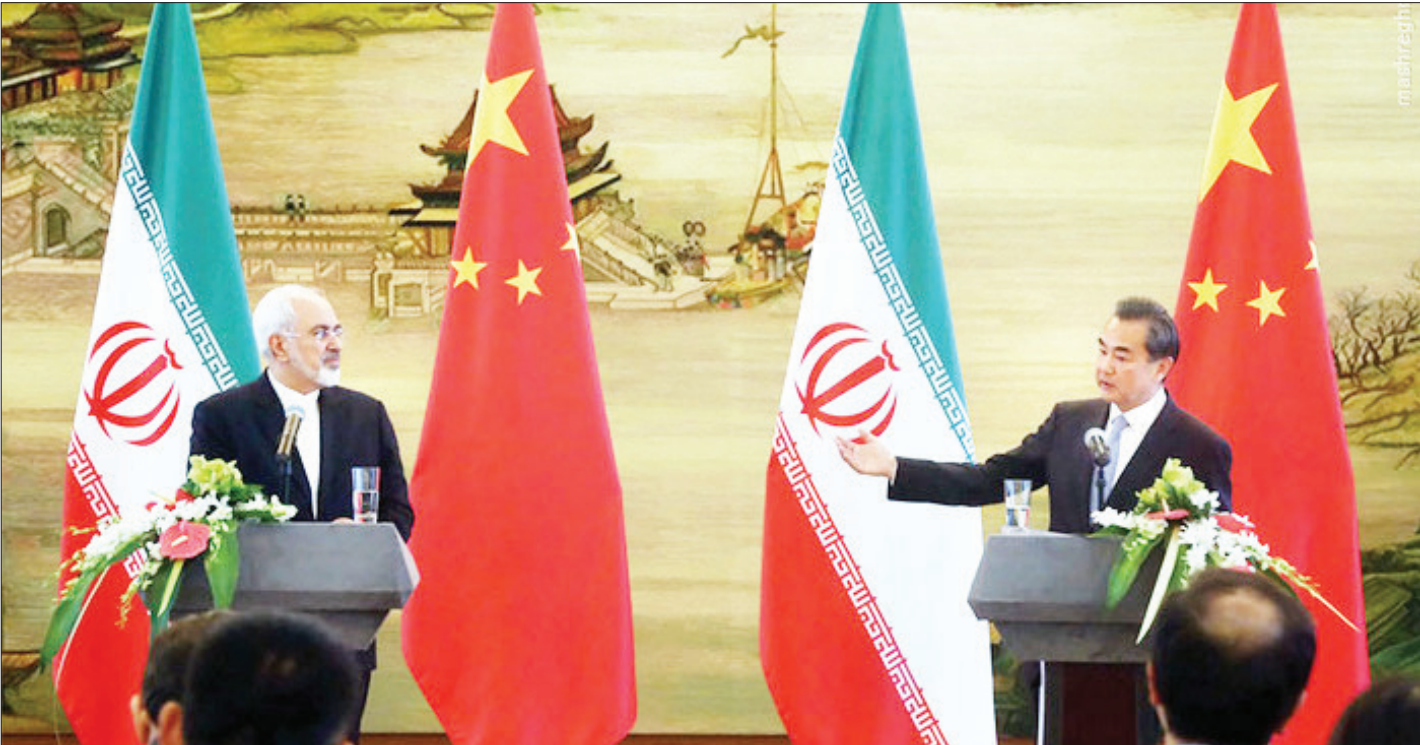
نوع واکنش‌ها به توافق ۲۵ ساله ایران و چین از درستی مسیر درپیش گرفته‌شده حکایت دارد

چه کسانی مخالف ارتقای روابط ایران و چین به سطوح استراتژیک هستند؟

و چین با همان ترکمانچای دوم، به همان قیمت تمام می‌شود. در این توافق‌نامه یکجانبه، جمهوری خلق چین از حق امتناع در بستن هر نوع قرارداد نفتی، گازی یا پتروشیمی برخوردار بوده و براساس آن قادر است پیش از اعلان مناقصه‌ها درمورد پذیرش یا رد قراردادها تصمیم‌گیری کند.»

وزارت امور خارجه آمریکا که با چینی‌ها در چالش بزرگی قرار دارد و حالا درگیری اقتصادی و تعرفه‌ای آنها به تحریم‌های دوجانبه سیاسی بر سرماجرای هنگ کنگ هم بدل شده، رشته‌تئویت خود را این گونه ادامه داده: «حزب کمونیست چین تنها خواستار استفاده از منابع طبیعی ایران برای پیشبرد اهداف سلطه‌گرایانه خود در دریای جنوبی چین و قلدری برای کشورهای دیگر در منطقه است. تنها دستاورد مشخص این قرارداد این است که نه مردم ایران از آن سود خواهند برد و نه مردم چین.»

درکنار این موضع البته مایک پمپو هم آرام ننشست و طی هفته گذشته به هر طریقی که توانست، ایران، چین و حتی روسیه را موردانتقاد قرار داد و با وارد کردن اتهام‌های مختلف به این سه کشور تلاش کرد علیه آنها فضای منفی بین‌المللی ایجاد کند. علاوه‌بر اینکه او و همکارانش طی هفته‌های اخیر با تمرکز بر هرگونه روابط سیاسی و اقتصادی میان کشورهای ایران، چین، روسیه و حتی ترکیه اعلام کرده‌اند که بسیاری از آنها مقابله خواهند کرد ونسبت‌به وضع تحریم‌هایی در این مورد اقدام می‌کنند. در چنین شرایطی «فرهیختگان» ابتدا به‌سرآخ محمود احمدی‌نژاد، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی رفت و توضیحات تکمیلی و درباره مصاحبه منتشرشده را جویا شد؛ جایی که او اظهارات پیشین خود را تکذیب کرد و گفت که برداشت‌های نادرستی از گفت‌وگوی او در فضای رسانه‌ای و مجازی منتشر شده است؛ توضیحاتی که هرچند صراحت دارد، اما بعید است در ادامه عملیات رسانه‌ای چرانی که خود منتشرکننده ابتدایی این دروغ بود، تغییر ایجاد کند. بعد از آن البته‌بایکی دیگر از اعضای کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی هم به گفت‌وگو نشستیم و علاوه‌بر توضیحات مربوط به توافق ایران و چین فرصت‌های همکاری دو کشور را نیز بررسی کردیم. آنچه از این گفت‌وگوها و البته دقت در موضع مسئولان کاخ سفید برمی‌آید، به‌صراحت نشان‌دهنده این موضوع است که ایالات‌متحده به‌هیچ عنوان بر نمی‌تاید که در ماه‌های پایانی دولت دونالد ترامپ به‌ویژه زمانی که نیازمند نشان دادن موفقیت در عرصه سیاست خارجی است، ایران به‌عنوان یکی از مقاصد اصلی ترامپ بتواند موفقیتی حاصل کند و در عرصه سیاست خارجی و تجارت بین‌المللی با دیگر رقیب ایالات‌متحده یعنی چین به توافقات مهم و استراتژیک دست یابد؛ اتفاقی که می‌تواند درصورت وقوع به‌صورت سلسله‌وار برخی دیگر از تلاش‌های کاخ سفید را هم یی‌ثمر کند. برای مثال نزدیکی هرچه بیشتر ایران و چین و روسیه از امکان موفقیت آمریکا در تمدید تحریم‌های تسلیحاتی ایران نیز می‌کاهد و از این‌رو ترامپ و همراهانش نیازمند این هستند که به هر ترتیب مقابل این مساله بایستند، خواه‌با اظهارات رسانه‌ای باشد، خواه‌با استفاده از منافقین برای تجمع مقابل دفاتر نمایندگی ایران در اروپا و خواه‌با تلاش برای اجماع بین‌المللی در آژانس انرژی اتمی یا شورای امنیت علیه ایران.



از این همه دشمنی با مردم ایران، توصیه‌های آنها و توصیفات‌شان از توافق احتمالی تهران پکن موردقبول جامعه ایرانی قرار گیرد. از تالیب توجه‌تر از همه، موضوع اکانت رسمی تئوتیر وزارت امور خارجه آمریکا به زبان فارسی است. این اکانت قرارداد ۲۵ ساله ایران-چین را با ترکمانچای مشابه دانسته و درحالی که خیلی‌ها در ایران برجام را ترکمانچای می‌دانستند، در رشته تئوتیتی نوشته است: «ظریف اصرار می‌ورزد که هیچ موضوع مخفی درمورد قرارداد با چین وجود ندارد. هیچ موضوع مخفی درمورد عهدنامه ترکمانچای نیز وجود نداشت، به‌جز اینکه هزینه آن را مردم ایران پرداختند. قرارداد ایران

مقرر شد دو کشور میزان عوارض دریافتی را کمتر کنند.» البته ناگفته نماند که در کنار این توضیحات، اظهارنظر مهم‌م و غیردقیق محمود احمدی‌نژاد، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی کشور هم مزید بر علت شد تا رسانه‌های معاند به هدف خود نزدیک شوند و ساعت‌ها برنامه تلویزیونی را دیوبیی و ده‌ها یادداشت و گزارش مکتوب در تحلیل خبر دروغی که خود منبع اصلی آن بودند، منتشر کنند. در این میان اما واکنش آمریکایی‌ها به‌ویژه کاخ سفید به این مساله بیشتر از دیگران قابل توجه است، چرا که ظاهراً آنها انتظار دارند بعد

کشور قابل‌بررسی است. به‌شدت به‌دنبال بررسی دقیق و همه‌جانبه قرارداد ایران و چین توسط مجلس و کارشناسان هستم، اما مخالف حمله‌هیجانی، از سرب‌بی اطلاعی و بدون دانش به‌آن هستم. قطعی است که قرارداد ایران و چین ظرفیت بسیار مناسبی برای توسعه و بهبود تجارت خارجی ایران است؛ باقی ابهامات، طبیعی و قابل‌رفع هستند. مذاکرات میان ایران و چین طی ۲۵ سال گذشته انجام‌شده و البته هنوز ازسوی هیچ کدام از دو دولت قطعی نشده است. نمونه این موافقتنامه، موافقتنامه جلوگیری از اخذ عوارض مضاعف میان ایران و هند بود که هفته گذشته در صحن علنی مجلس بررسی و

درنگ

احمدی‌نژاد عضو کمیسیون امنیت ملی در گفت‌وگو با فرهیختگان:

واگذاری اختیار جزیره کیش به چینی‌ها را تکذیب می‌کنم

مجدداً می‌گویم هیچ قرارداد یا معاهده‌ای که متضمن چنین اتفاقی باشد وجود نداشته و ندارد.» عضو کمیسیون امنیت ملی ادامه داد: «ضمن تکذیب این مساله، دامن زدن به چنین موضوعی را هم بنده بد اخلاقی می‌دانم.»

احمدی‌نژاد همچنین با بیان اینکه در مصاحبه قبلی خود تأکید ی بر وجود نیت یا اراده‌ای در کشور مبنی بر واگذاری اختیار استفاده از جزیره کیش به چینی‌ها نداشته است، اضافه کرد: «من در آن گفت‌وگو اصلاً بیان نکردم که کسانی اراده یا نیت این را داشته‌اند چنین کاری را انجام دهند، ضمن اینکه من و شما معصوم نیستیم و البته در موافقی ممکن است اشتباهی در صحبت کردن رخ بدهد، لذا اکنون در این باره توضیح دادم.»

روایت فداحسین مالکی از جلسه ظریف با اعضای کمیسیون امنیت ملی مجلس

ظریف درباره قرارداد با چین در مجلس چه گفت؟

می‌خواهد چنین امکان و ارتباطی را در اختیار داشته باشد، لذا ببینید در همین چندوقت چطور صدای آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها درآمده است. حتی هندی‌ها که در چابهار کار می‌کنند، اعتراض کرده‌اند. از این‌رو مجدداً تأکید می‌کنم که قراردادها، تفاهم‌نامه‌ها و مبادلات تجاری و اقتصادی با کشورهای همسایه ضروری است. کشور ایران سال‌های سال است روابط کم‌رنگی با کشورهای منطقه و همسایه‌ها دارد. با پاکستان به‌عنوان کشور بزرگ همسایه چقدر ارتباط داریم؟ قرار است از شرق کشور و از طریق سیستان و بلوچستان پنج میلیارد دلار تبادلات تجاری داشته باشیم، الان یک میلیارد تبادل داریم. چرا نباید این تبادلات انجام شود؟ اگر این اقدامات انجام شود، درواقع دور زدن تحریم صورت گرفته است. در هرمزگان و کردستان و جاهای مختلف می‌توان اقدام کرد و این در دستورکار ما در کمیسیون امنیت ملی قرار دارد.

از ابتدا مخالف حضور هندی‌ها در چابهار بودم هندی‌ها لاک پشتی حرکت می‌کنند

هند از پروژه راه‌آهن چابهار کنار گذاشته شده است؟

به‌لحاظ اینکه حرکت هندی‌ها لاک‌پشتی است، ما آنها را از پروژه احداث خط راه‌آهن کنار گذاشتیم. البته بنده از ابتدا مخالف این بودم که برای این پروژه هندی‌ها بیایند. این کاری که هندی‌ها انجام می‌دهند را شرکت‌های ایرانی هم می‌توانند انجام دهند و اگر بخواهیم به کشورهای خارجی بدهیم، به کشوری می‌دهیم که کار کند. حرکات هندی‌ها کند است و همانند گره‌ای‌ها دستور آمریکایی‌ها را اجرا می‌کنند. ولی چین این‌طور نیست، وابسته نیست، چین قدرتی است که می‌توان گفت قدرت اول اقتصادی دنیا است.

حالا که پای چین به میان آمده، هند اعلام کرد برای برگشت به پروژه چابهار و سرمایه‌گذاری آمادگی دارد

کنار گذاشتن هندی‌ها از پروژه چابهار به معنای کنارگذاشتن کلی آنها است؟ اگر آنها به تعهد خود عمل نکنند، از کل پروژه‌ها کنار گذاشته می‌شوند. تعارف با کسی نداریم. هند به تعهد خود عمل نکرده، اما الان که دیده پای چین به میان آمده، دوباره سروکله‌اش پیدا شده است. هندی‌ها حالا آمده‌اند و می‌گویند آمادگی داریم سرمایه‌گذاری کنیم، ولی خب الان قدری دیر شده است.

بدهند. متأسفانه بخشی از صحبت‌های ساخته‌شده این روزها در فضای رسانه‌ای و فضای مجازی تحت‌تأثیر فضایی است که غربی‌ها و آمریکایی‌ها می‌سازند. دقت کنید که غربی‌ها به‌شدت مخالف چنین اتفاقی هستند. آمریکایی‌ها به‌شدت مخالف هستند که چین به‌سمت ایران بیاید یا ایران به‌سمت چین برود. خب شاید پرسید علت مخالفت آمریکایی‌ها چیست؟ به این دلیل که نمی‌توانند چنین قرارداد مهمی را تحمل کنند. اروپایی‌ها نیز رفتاری مشابه آمریکایی‌ها دارند. جمهوری اسلامی ایران باید بتواند باتوجه به ظرفیت‌های درونی خود همکاری مستقیم با کشورهای منطقه داشته باشد. چین هم قدرت منطقه‌ای ما است که هم آنها به ما نیاز دارند و هم ما به چینی‌ها نیاز داریم.

دلیلی ندارد از صبح تا غروب به‌دنبال اروپایی‌ها باشیم

نیاز چینی‌ها به ایران چیست؟

چینی‌ها نیاز دارند مناطق شرقی خود را از طریق چابهار به دریای آزاد متصل کنند. بنده زمانی که سفیر بودم، مقامات چینی با من ملاقات داشتند. وقتی طرح توسعه چابهار را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین معابر تجاری دنیا مصوب کردیم، چینی‌ها تشکر می‌کردند و می‌گفتند با این کار ما هزار کیلومتر به دریاها نزدیک‌تر شدیم. پس ببینید آنها به ما نیاز دارند. موقعیت جمهوری اسلامی ایران مهم است. دلیلی ندارد از صبح تا غروب به‌دنبال اروپایی‌ها باشیم که برجام را اجرا کنند. ما از ظرفیت خودمان استفاده می‌کنیم و چین هم باید افتخار کند که با ایران قرارداد ببندد. لذا هرکاری انجام می‌دهیم، براساس منافع ملی است، همان‌طور که چینی‌ها به‌دنبال منافع ملی خود هستند. موضوعات باید بر مبنای منافع ملی در این قرارداد چکش کاری شود.

چابهار نگین طلایی دریای عمان است

چینی‌ها از طریق پاکستان خود را به آب‌های آزاد دریای عمان و اقیانوس هند رسانده‌اند. آیا باز هم به ما نیاز دارند؟

بله، منطقه پاکستان متفاوت است. چینی‌ها هزینه بسیاری برای رسیدن به پاکستان صرف کردند. درضمن ایران کشور امنی است. تنها بندری که به پهنه دریای عمان و دریای آزاد تکیه داده و از چنین امنیتی هم برخوردار است، بندر چابهار است. چابهار نگین طلایی دریای عمان است. هر کشوری

نیست که کیش را در اختیار آنها قرار دهیم. اینکه کسی یا نهادی یا مجموعه‌ای بخواهد این اقدام را انجام دهد، یعنی باید بخشی از حاکمیت را به چینی‌ها واگذار کند که خب چنین چیزی اساساً امکان‌پذیر نیست. درمقابل اما اینکه بخشی از کارها براساس قرارداد فی‌مابین دو کشور در چابهار یا کیش یا نقاط دیگر کشور و براساس سرمایه‌گذاری انجام شود، اقدامی قابل‌قبول است. مثلاً درمورد منابع آب چنین چیزی کاملاً صادق و موردقبول است، بدین معنا که باتوجه به کمبود منابع آبی کنونی در کشور، ما نیاز داریم در این حوزه سرمایه‌گذاری خارجی داشته باشیم. یا درمورد بخشی از پروژه‌های بزرگ ملی نیاز به سرمایه‌گذاری داریم، لذا چه بهتر که به‌جای اروپایی‌ها از چین استفاده کنیم. بزرگ‌ترین پروژه بین‌المللی ما اکنون خط راه‌آهن چابهار از طریق ایران‌شهر و زاهدان است؛ راه‌آهنی که ما را به افغانستان و از آنجا به آسیای میانه متصل می‌کند. این مسیر یک پروژه ملی است و چینی‌ها اگر آمادگی داشته باشند، براساس قرارداد فی‌مابین می‌توانیم این کار را انجام دهیم. علاوه‌بر این از طریق انتقال آب از دریای عمان می‌توانیم به استان کشور آبرسانی کنیم. خلاصه اینکه در حوزه‌های صنعتی، تجاری و آبی چنین آمادگی همکاری دارد. آن چیزی که در بخشی از قرارداد با چین آمده و اکنون منتشر شده، دقیقاً به همین معناست و نه بیشتر. دو کشور ظرفیت‌هایی دارند و می‌توانند با هم مبادلات تجاری، سیاسی و اقتصادی داشته باشند.

آن روزی که ظریف به مجلس آمد، هیچ نکته‌ای درباره این مساله مطرح نشد؟ خیر. اصلاً باید بگویم این طرح هنوز خام است و باید کارشناسی شود. سال ۹۴ دو رئیس جمهور با هم بحث‌هایی کردند و قرارداد آماده شده است، اما همچنان باید کار کارشناسی خود را طی کند و نهایتاً مجلس باید تصمیم بگیرد.

یعنی این قرارداد حتماً به مجلس می‌آید؟

بله، قرار است به مجلس بیاید. طرح‌های بزرگ اینچنینی در مجلس هم چکش کاری می‌شود.

با آقای ظریف هم درباره این مساله به توافق رسیده‌اید؟

اساساً این یک توافق کلان است. این پروژه، پروژه‌ای نیست که یک وزیر یا یک وزارتخانه درباره آن تصمیم بگیرند. همه نخبگان کشور باید درباره این مساله نظر

فداحسین مالکی، نماینده مردم زاهدان و عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی است. او پیش از این سابقه تصدی سفارت ایران در افغانستان را نیز در کارنامه دارد و از این منظر به مسائل شرق آسیا هم مسلط است. از این‌رو با وی به گفت‌وگو نشستیم و نظرات وی درباره قرارداد ۲۵ ساله ایران و چین، روابط ایران با هند و همچنین جزئیات حضور محمدجواد ظریف و زیر امور خارجه در جلسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی را جویا شدیم. مشروح گفت‌وگوی «فرهیختگان» با فداحسین مالکی در ادامه از نظر می‌گذرد.

۱۱۱

واگذاری اختیار جزیره کیش به چینی‌ها صحت ندارد

اخیراً خبری در خصوص واگذاری جزیره کیش به چینی‌ها مطرح شده است. شما به‌عنوان عضو کمیسیون امنیتی ملی و کسی که در جلسه با وزیر امور خارجه حضور داشتید و توضیحات وی در خصوص توافق با چین را شنیدید و بررسی کردید، آیا چنین موضوعی را تأیید می‌کنید؟

محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه را هفته گذشته به کمیسیون امنیت ملی دعوت کردیم. در این جلسه درباره اصل موضوع یعنی قرارداد ایران و چین صحبت شد و جزئیاتی موردبررسی قرار گرفت. در این جلسه اصلاً درمورد اینکه اختیار منطقه‌ای همانند کیش یا جای دیگری به چینی‌ها واگذار شود صحبت نشد، چراکه اصلاً این موضوع صحت ندارد. همچنین در این نشست قرار شد کل قرارداد در فضای کارشناسی موردبررسی قرار گیرد و امور براساس منافع ملی ایران انجام شود.

چینی‌ها در سخت‌ترین شرایط با ما کار کرده‌اند سرمایه‌گذاری با واگذاری حاکمیت متفاوت است

ایس چند روز برخی حتی فاصله‌ای میان واگذاری جزیره یا واگذاری اختیار بهره‌برداری به چینی‌ها مطرح کرده‌اند، شما یعنی این موضوع دوم را هم تکذیب می‌کنید؟

اصلاً موضوع واگذاری یا در اختیار گذاشتن مطرح نشده است و این موضوع به هیچ‌عنوان صحیح نیست. اینکه ما با چینی‌ها به‌عنوان یک قدرت بزرگ اقتصادی در دنیا مبادلات تجاری و اقتصادی داشته باشیم، اقدام خوبی است. علاوه‌بر اینکه به‌هرحال چین در سخت‌ترین شرایط با جمهوری اسلامی ایران کار کرده است و می‌تواند در زمینه‌های مختلف در کشور سرمایه‌گذاری کند. این بدین معنا